

הכנסת

האם תישרוד הכנסת ה-11?

הכנסת לא תחזיק מעמד אפילו שנה אחת — סבורים ח"כים ועיתונאים

ישיבת הפתיחה של הכנסת ה-11 הותירה טעם מר בפה. בלטה הפאשלות של הו"ר יוסף בורג (העולם הזה 15.8.84). הראשון שיצא מפיו של מאיר כהנא. הקבוצות חסרות הכושר נגד הסיעות האנטי-ממסדיות.

העולם הזה שאל חברי-כנסת וכתבים פרלמנטריים על סיכוייה של הכנסת הזאת להחזיק מעמד.

האם תישרוד קאדנציה מלאה? התוציא, לפחות, את שנתה הראשונה? **יעקב אהימאיר** (קול ישראל): הכל תלוי בהקמת ממשלת מערך-ליכוד, ואף היא עשויה להתפרק. עם זאת, אינני צופה בחירות בקרוב מאוד. **יצחק מילר** (הטלוויזיה הישראלית): בשלב זה קשה לחזות. הכל תלוי "בממשלת אחרות".

ח"כ יוסי שריד: כן, הם יסתדרו כניהם. אני צופה שהכנסת תכהן קאדנציה מלאה.

ח"כ שבה וייס: לח"כים רבים יש אינטרס שהכנסת רווקא תחזיק מעמד. בעיקר מדובר בסיעות הקטנות, המישקות את המישחק הקואליציוני. ובקבוצות שלהן. כל העניין דומה לקאזינו. קיימת גם תחושה חזקה, שלא ייצא לאף אחד שום דבר מבחירות מוקדמות.

ח"כ יגאל כהן: מקווה שלא יהיו בחירות. יש בכך משום הכבדה עצומה על המשק. המאבק בין המפלגות הוא עקב, ויש להתאחר במיסגרת של ממשלת אחרות. **אמנון לוי** (חדשות): יש סיכוי

טוב שהכנסת לא תוציא אפילו שנה אחת. לדעתי אין למערך שום סיכוי להקים ממשלה צרה. גם לליכוד סיכוי קטן, אם עוזר וייצמן ימשיך להבוק בעמדותיו העכשוויות. בשני הגושים קיימת התנגדות רבה לממשלת "אחרות".

ח"כ מאיר כהן-אבידן: תלוי בליכוד לאומי. אין כל הברל ביני לבין לפחות 30 ח"כים מהמערך! מה הברל ביני ובין שושנה ארבלי-אלמוזלינו?

ח"כ משה שחל: אם לא תקום ממשלת מערך-ליכוד, יהיו לכנסת חיים קצרים במיוחד.

מיכל רפאלי (דוברת ר"ץ): אינני יודעת. אני חוששת שדווקא הליכוד יצליח להרכיב ממשלה. שאולי תחזיק מעמד זמן מסוים.

גידעון רייכר (ידיעות אחרות-נור): הכנסת לא תוציא. כנראה, את שנתה. מבחינה מסוימת זה חבל. עם כל חסרונותיה, היא התחליף היחיד לטנקים מסביב לבניין ראשי-הממשלה.

ח"כ הייקה גרוסמן: לדעתי, הכנסת הזאת לא תחזיק מעמד אפילו שנה אחת.

ח"כ מרדכי וירשובסקי: רצוי מאוד שהכנסת הזאת לא תחזיק מעמד, אבל בנסיבות הנוכחיות אין לדעת. עדיין מוקדם לשפוט.

ח"כ חיים רמון: יש לי ספק רב אם היא תחזיק מעמד אפילו שנה אחת.

מיפלגות

ר"ץ: משבר ראשון

מה חשבו יותר: הפסקת

ההתנהלויות או צימצום

הכפיה הרתית?

סיעת ר"ץ בכנסת כבר שרויה

ח"כים בריאון, אלוני וכהן עם שרון נגד הדתיים. או עם הדתיים נגד שרון?

רו כהן אינו יכול להרשות לעצמו לנקוט עמדה כזאת. במגע עם ראשי המערך הוא הוריע מפורשות, שיעדיף לוותר בנושאים רתיים, ובלכך שלא יוסכם עם הליכוד על הקמת התנהלויות חדשות. עמדה זאת, בצירוף הטמפרמנט הירוע של כהן, עלולים לגרום לקרע מוחלט בר"ץ, כבר בחודש הראשון לכהונת הכנסת ה-11.

השלישיה של שר"י

11 ראשי שלי המוקדמת התפזרו בכמה מיפלגות — שלישיה מהם נבחרו לכנסת

שלושה ח"כים שנבחרו לכנסת ה-11 היו חברים בהנהלה הראשונה, המקורית, של מחנה של"י. באורה טיפוסית לתנועות השמאל והשלום בער לש כולו, מייצגים השלושה שלוש רשימות שונות.

אלוף (מיל') מתי פלד, המייצג את הרשימה המתקדמת לשלום. אל"מ (מיל') רן כהן, שנבחר מטעם ר"ץ (ראה לעיל ויומני אישי). יאיר צבן, שכיהן בכנסת הקודמת, וששוכב שוב ברשימת המערך, כאיש חטיבת מפ"ם.

מתוך 11 חברי הנהלה הראשונה של של"י (שהוקמה ערב הבחירות לכנסת התשיעית במאוס 1977), נכללו תישעה ברשימות מועמדים לכנסת גם בבחירות האחרונות, לכנסת ה-11. חמישה מהם (מתי פלד, וואליד צאדק האג'ייה, יעקב ארנון, אורי אבנרי וחיים ברעם) הופיעו כרשימה המתקדמת לשלום. יאיר צבן וסעדיה מארציאנו הופיעו ברשימת המערך, רן כהן בר"ץ, ואילו אריה (לבויה) אליאב התחרה על קולות הבחורים ברשימה עצמאית, אישית, שסימנה דף.

רק שני חברי הנהלה, אל"מ (מיל') מאיר פעיל ועורך-הדין אמנון זיכרונ, לא הופיעו ברשימה כלשהי. עם זאת, בלטה שניהם בבחירות האחרונות. זיכרונ ייצג את הרשימה המתקדמת לשלום בבג"ץ המפורסם נגד ועדת הבחירות המרכזית, שהעניק לרשימה זאת את הזכות להשתתף בבחירות. מאיר פעיל תמך ברשימות-השלום שמחוץ למערך, ובעיקר ברשימת המתקדמת.

גם מי שמילא תפקיד של סגן ומלא מקום בהנהלה, מיכה מיימון, זכה לפירסום מסוים במערכת הבחירות. מיימון, שייצג בשל"י את הפנתרים, ניהל פלירט פורה עם תמי שהעניקה לו את תפקיד דובר משרד-העבודה והרווחה. הוא הריח היטב את קוצה של תמי, ובעיקר את העדר סיכויי פטרונגו, השר אהרון אוזן, לזכות במישרה שילטונית כלשהי, והלך סוף-סוף אחרי נטיית ליבו האמיתית. מיימון קרא לבוחרים להצביע עבור הליכוד.

כמו משה ארנס, אריאל שרון או "בונה הגדה", דויד לוי, מה גם שברור לכל, שממשלה כזאת תהיה ניצית מאין כמות.

מה שרע לשפירא. עמדת "המימסד" של ר"ץ שונה לחלוטין. תנועה זאת סובבת את אישיותה של ח"כ שולמית אלוני, בעיקר בנושאים הקשורים בכפיה רתית. לחלק ניכר מתומכיה אין דיעות נחרצות על השטחים הכבושים או השלום, ורבים מהם אינם חורגים מהקונסנזוס הלאומי בנושאים אלה.

אלוני יצאה, אומנם, בששף-קצף נגד קדושת רעיון "האחרות הלאומית", אך והוקיעה אותו כ"אנטי דמוקרטי". אך היא עצמה, ורוב אנשיה, נמשכים לאפשרות לנטרל במידה רבה את הסחטנות הרתית, אם תקום ממשלת מערך-ליכוד.

"החשבון הוא פשוט", אמר איש צמרת ר"ץ, "הדתיים יהיו מיעוט בממשלת-אחרות. כוח המיקוח שלהם יירד. לכן מתנגד לכך כליכך הפיקח שכחורה, ח"כ אברהם שפירא מאגודת-ישראל. בדרך-כלל, מה שרע לשפירא ולאגודת-ישראל — טוב לנו, ולכל האזרחים החילוניים במדינת ישראל".

משקיפים אחרים סבורים, שההערך כה הזאת היא פשטנית משהו. "לדעתי יתחזקו מאוד הרתיים בממשלת אחרות", אמר ח"כ ככיר ממפ"ם, "שתי המיפלגות הגדולות אינן מאמינות האחת לשנייה. ממשלה כזאת תהיה ממשלת-מארכ הרדי, אנשי מיפלגת העבודה ינסו להדק את הקשרים עם הליברלים, שני הצדדים ינסו להוכיח לדתיים שהם תומכים בדרישותיהם בלב שלם, ולא רק מתוך כורח קואליציוני.

שימעון פרס, יצחק שמיר ודויד לוי ימשיכו לשמור לעצמם את האופציה של ממשלה צרה. בעיקר אמורים הדברים כפרס. אם הוא יצליח להרכיב ממשלת-אחרות, הוא יעשה הכל — והכונה ממש לכל דבר — כדי לרצות את הדתיים. יכול להיות שהמערך ישלם מחיר וול יותר עבור ממשלה צרה גם הגוש הדתי. בכלל, עדיף אולי להליכוד ירכיב ממשלה כזאת, ואנחנו נתכונן לבחירות להס' תדרות ולכנסת".

תיקווה בלתי-מבוססת. ריעה זו איננה מקובלת בר"ץ, שחלק ניכר מחבריה הבכירים איננו מתחכס במיוחד מבחינה פוליטית. השינאה לרת ולדתיים, בצירוף התיקווה הכלתי-מבוססת, שהליכוד יעזור למערך לנטרל אותם, מניעה אותם לתמיכה בממשלת-אחרות.

שולמית אלוני חייבת להביא בחשבון את עמדתם. עבודה ועבור מרכזי בריאון, הח"כ החדש השייך למימסר של שלום עכשיו, הגלולה של ממשלה עם הליכוד היא קשה, אבל יתכן שהיא תבלע אותה.

ממשלה. הח"כ הטרי, רן כהן, אל"מ (מיל') וחבר קיבוץ ג'רשמואל, יכנס השבוע את חבריו הקרובים. פרום זה, המורכב כולו משרידי אנשיו של כהן בתנועת מוקד, קורא לעצמו "מועצת של"י".

כהן כבר מאיים לפרוש מר"ץ. חבריו של רן הם, ברובם, אנשי שלום טובים. חלקם מתח ביקורת קשה על התנהגותו במלחמת לבנון ("יריתי אלפי פגזים"), אבל הלך עימו לאורך כל הדרך, מתוך נאמנות אישית.

מאז הוא נמצא במעין מיבחו מתמיד. לחבריו של כהן יש התנגדות נחרצת להליכה לממשלה עם הליכוד. גם העמדה הנוכחית של ר"ץ, תמיכה בממשלת אחרות" בראשות שימעון פרס, אינה מקובלת עליהם כלל ועיקר. כהן שרוי בלחץ מתמיד שלא להצביע עבור ממשלה שבה ישתתפו אנשים

גזים בתאים — במדינת היהודים

רק ישראלים מעטים עקבו בתשומת-לב כלשהי אחרי הוויכוח הציבורי המר אדות השימוש בגז מדמיע, צורב ומסוכן, כדי לרכב אסירים במדינת-ישראל. הדיו של הוויכוח הזה הגיעו לכנסת, וזכו גם לטיפוסים קלים בבלי-התיקשורת. קשה לומר שקמה זעקה של ממש, ולא ניתן לדווח על הפגנות של אזרחים נועמים נגד חוסר-האנושיות והכחמת שם ישראל.

אבל כרגיל, קשרה-השתיקה הזה נשבר בחודש-לארץ. עיתוני העולם עסקו ועוסקים בפרשה המכוערת הזאת כרחבה ובחבלטה. הקישור של שימוש בגז נגד בני-אדם והפעלתו כדי יהודים, הוא פיתוי ששום עיתונאי אינו מוחסן נגדו. מה גם, שלפחות במיקרה זה העובדות מדברות בעד עצמן, וחושפות מציאות מדכאה.

החדש העלה כתב השבועון הבריטי סאנדיי טיימס, דיוויד בלונדי, את סיפורה של האסירה הביטחנית הנכה נעמה אליחילן, הכלואה בבית-הסוהר לנשים, נוח תירצה. אליחילן תיארה בצדק היא, ועוד 34 אסירות, הותקפו על-ידי חיילים כגז בתוך תאיהן. הגז גרם להתעלפויות, הקאות, התכווצות שרירים, כוויות קשות בכל חלקי הגוף. שיער אחת האסירות נשר בולו.

נולד צהבה-הב. אליחילן, 32, היא ערבייה מג'בליה שלידי עזה. היא חברת החיות העממית לשיחורו פלסטיק, ונאסרה ב-1972 ליד ביתה. כשדוקה רימון על חיילי צה"ל, ידה הימנית נקטעה בפיצוץ. היא שוחזרה אחרי חמש שנים עקב מצב בריאותה הקשה. אך נאסרה שוב ב-1981, ונכלאה בעוזן גיוס הכרים לקבוצות אש"פיות בצרפת-עזה.

באוקטובר 1983 פתחו האסירות הביטחוניות הערביות כנווה תירצה בשביתה. הן סירבו לבשל עבור הסוהרות שלהן. האסירות הערביות הופרדו מחברותיהן היהודיות, ונכלאו בתאים.

הן הגיבו בזימרה עזה של שירים לאומיים. ב-8 בערב הופיע ליד התאים חייל במסיכה וריסס את

התאים בנוול חסר-צבע. השפעתו הייתה בינונית, לא-חמורה, והאסירות הגיבו בזעקות וביסוסמות נגד האימפריאליזם והציונות.

בעבור 20 דקות הופיעו שוב החיילים, והפעם היה בידיהם מיכליגז גדול, שריסס לעברן נוול בצבע צהבהב, הן חשו בחנק. בבחילה כולן הקיאו, זעקו, סכלו מכוויות בגללים ובגב. אליחילן ניסתה להירחק לבית-השימוש הקטנטן, אבל הגז הגיע גם לשם. היא התעלפה לזמן ממושך. בעבור 15 דקות הופיעו החיילים שוב, וריססו בפעם השניה בנוול הצהוב. כל האסירות סבלו מכוויות קשות, ואחת מהן איבדה את שיער ראשה. רק למחרת הגיעה אחות בשם חנה שמואל, והאסירות קיבלו טיפול רפואי. נעמה אליחילן סבלה במשך זמן רב מצרירות, כאבים בגרון ובעיניים, ומדהגשת תשישות.

שימעון מלכה, איש משרד-הפנים, הודה שירו על האסירות ב-31 באוקטובר 1984 גז מטיפוס C₂, אך טען שהן "היכו סוהרות" ולא הייתה ברירה. מלכה אף הבחיש שריססו אותן בתוך התאים.

גירסתו של מלכה הוכחשה על-ידי חברי-כנסת שחקרו בפרשה. ח"כ הליברלים אלי קולאס אישר, שהנשים היו בתוך התאים כשזעזעה השימוש בגז. עם זאת, טען שהחיילים ריססו "כמות קטנה" ושימוש בגז "היה כדאי". ח"כ חזק טובי, לעומת זאת, סיפר שדמה הגז היה כליכך חזק, שאפילו כעבור שבועיים שיער ראשה והפנים האדימו. סימני הריסוס ניכרו באסירות שהתקשו לנשום. טובי הנריד באוזני כתב סאנדיי טיימס את השימוש בגז כ"בלתי-אנושי".

בלונדי מרווח ששרי-הפנים, הד"ר יוסף בורג, אישר, בתשובה לשאלתה בכנסת, ששם הגז שבו השתמשו הסוהרים או החיילים הוא ORTHOCHLORO BEN-ZALMA NONITRIL. לדבריו בורג מותר להשיך תמיכה בגז הזה כדי לדכא מהומות.

בורג הדגיש, בצניעות האופיינית לו, ש"ידוע שאסירים כלואים בתאים, ומשתמשים בה כשיש צורך, גם בתאים".